

Zdeňka Žádníková Volencová

Na prvním místě jsou děti

TEXT VAŠEK VAŠÁK, FOTO VOJTĚCH VLK A ARCHIV DEJVICKÉHO DIVADLA

Zdeňka Žádníková Volencová je nejen herečka Dejvického divadla, ale i moderátorka, recitátorka, spisovatelka, flétnistka, ředitelka nadačního fondu. Především je ovšem matka čtyř dětí. Jak vidíte, nespokojí se s málem.

Váš tatínek proslul jako vědec a spoluvynálezce zdravotnických prostředků...

Stentů. To jsou prostředky, které se voperují člověku třeba do jícnu nebo do hrtanu – když má rakovinu a dusí se – nebo do cév. Jeho firma vznikla proto, že výrobky ze zahraničí byly nesmírně drahé, tak je tatínek vylepšil a nabídl českým nemocnicím jejich levnější, český ekvivalent.

Kolik má takový vynálezce titulů před a za jménem?

Pro tatínka to není podstatné, ale pokud si pamatuji, tak je doc. RNDr. PharmDr. Karel Volenc, CSc., moje děti mu zkráceně říkají Děda Vševeda.

To vám nasadil latku hodně vysoko...

Až ve čtyřiceti letech jsem se s ním konečně přestala poměřovat. Jsem jen magistra. V titulech štěstí neleží.

Šla vám ve škole fyzika?

Fyzika mi nešla vůbec. Naštěstí mě měl fyzikář rád a před tabulí mi vždycky trochu napovídal, takže jsem to uhrála za dvě. Uměla jsem totiž teorii nazpaměť. Pamatuju si, jak byl můj tatínek nešťastný, že právě on má tak tupé dítě na fyziku. Moje maminka učila zase matematiku, takže to se mnou doma neměli moji nadaní rodiče jednoduché.

Vynalezl tatínek něco i pro doma? Třeba do kuchyně?

Tatínek si umí uvařit jen čaj a vajíčka. Ale dovede opravit traktor, zavést elektrí-

nu, omítnout barák nebo létat letadlem... a nedávno si udělal průkaz strojníka na bagr, protože nesmírně rád bagruje.

Rád bych se vrátil k tomu letadlu...

Má dvoumístné letadlo Dynamik, které si pořídil jako pracovní prostředek, protože když se dusí pacient v Bratislavě, tak tam přistane i se stentem za půl hodiny. Chtěl být vojenským pilotem, ale když to řekl své mamince, dostal za uši s tím, že bude doma v Sušici lékárníkem. No a při studiích farmacie v Hradci Králové potkal moji maminku, která tam chodila na vysokou školu pedagogickou – a ejhle, po třech měsících čekala malou Zdeničku. Takže já jsem plod velké kolejší lásky a jsem naší babičce za tu mateřskou manipulaci zpětně vděčná.

Žila jste leckde. Jste spíš venkovský nebo městský člověk?

Venkovský. V Hradci jsme bydleli kousek od lesa, dnes bydlím u Dobříše, vystrčím nos a jsem taky v lese.

Jaká byla poslušnost: napřed jste tam postavili dům a pak jste měli děti?

Když jsme stavěli, tak už jsem čekala druhou dceru. Tři roky jsme bydleli v Mníšku pod Brdy, protože se stavba domu protáhla.

Pěstujete něco na zahrádce?

Bylinky, cukety, mrkev, salát, borůvky, rybíz. V létě děti vylítnou ráno rovnou z postele očesat keře.

Šest lidí pohromadě je dost. Jak je pro vás důležitá láska?

Láska je pro mě podstatná, ale někdy to s ní není snadné. Po čtyřicítce se pohled na to, jak vnímáte svět a jak svět vnímá vás, mění.

Podoby lásky se s věkem proměňují...

Jistě. V sedmnácti se do sebe vpíjíte někde na zastávce, kdežto v padesáti už vám stačí držet se za ruku. Já vnímám lásku hodně fyzicky. Děti stále vyžadují dotyky, takže po mně v podstatě „pořád někdo leze“. Hlavně ty menší. A pak přijdou starší holky: „Teď chceme my, uvolněte prostor.“ Na mě se doma stojí podle pořadníků fronty.

Byla jste na mazlení zvyklá z dětství?

Moji rodiče byli v projevození fyzického citu skoupí, bylo to dáno jejich až spartánskou výchovou. Já jsem sice naprogramovaná podobně, ale vědomě jdu proti tomu, takže své děti ořušávám, hladím, chválím.

Mazlí se i vaše nejstarší dcera, které už bude patnáct?

Ano, a je důležité ji neodmítat. Na mazlení máme sobotu, kdy nemusíme vstávat, povalujeme se v pyžamech a povídáme si. Zkoušejí naopak na vás děti, co vydržíte, aby posunuly mantinely?

To je přirozené. Musíme být důslední. Je dobře, když je člověk přísný. Teď, když už nemáme jen dvě děti, ale čtyři, nám na ně někdy zbyvá méně energie, a i proto si myslím, že by měli mít děti mladí lidé. Starší

■ S Davidem Novotným v inscenaci **RACEK**

■ S Klárou Melíškovou a Simonou Babčákovou ve hře **MUŽ BEZ MINULOSTI**

■ **BRATŘI KARAMAZOVI**

■ S Pavlem Šimčíkem v představení **VZKŘÍŠENÍ**

rodič v důsledku úbytku sil svému potomkovi leccos dovolí, což není dobře. Starší dcery nás někdy ve vztahu k mladším napomínají: „Nepovol jim to, víš, jak to dopadne.“ Z jejich úst to zní legračně, ale mají pravdu. **Zeptaly se vás už děti na duši?**

Často se na tohle téma bavíme s přáteli a starší děti poslouchají a vytvářejí si názor.

A co hovory o smrti?

Nedávno se mě někdo ptal, co je pro mě nejhorší, a já odpověděla, že se třeba nebojím vlastní smrti.

Když je člověk mladý, tak na ni většinou nemyslí...

Já věřím v určitou danost osudu. Horší by bylo, kdyby se něco stalo mým dítětem. Tu bolest bych asi neunesla, přestože vím, že tělo je jen fyzická forma, kdežto duše a karmy se vracejí, takže když budete ubližovat, bude vám ublíženo.

Umíte se omluvit?

Nejsem ideální matka, taky mi ujedou nervy, ale jsem schopná pak přijít a říct: promiň.

I manželovi?

Ano. Paradoxně je to někdy těžší, protože dospělí víc vydrží a roli hrají i ega. Ale já i on jsme zatím vždy uměli uznat svou chybu.

Manžel vás přivedl k vašemu nadačnímu fondu?

Věděla jsem, kam by měl fond směřovat, ale neovládala jsem exekutivní část, s čímž mi velmi pomohl. Dnes už umím i smlouvy, faktury a účetnictví.

Dá se říct, že pomocí fondu zkrášlujete prostředí v nemocnicích?

To není tak, že necháme namalovat na stěny obrázky, a nazdar. Kompletně měníme výtvarný koncept, včetně štítků na dveře nebo orientačního systému. Každá nemocnice je jiná. Dětskou ortopedii v Motole jsme dělali ve spolupráci s Českým atletickým svazem a Nobilis Tilia, takže jsme ji vymysleli jako atletic-

Kdyby se něco stalo mým dítětem. Tu bolest bych asi neunesla, přestože vím, že tělo je jen fyzická forma, kdežto duše a karmy se vracejí, takže když budete ubližovat, bude vám ublíženo.

ký ovál. Jsou tam i stupně vítězů. Jakmile děti dosáhnou pokroku – třeba odloží berle – dostanou speciální medaile. Nabaluje se na to i hodně dalších věcí. Autorem je výtvarník Libor Škrálek, vždy ve spolupráci s vedením příslušného oddělení. Teď budeme předávat dětské ARO, což je něco jiného, protože pracujeme s prostory pro rodiče, kteří se nacházejí ve vypjaté psychické situaci. Oddělení si vybralo téma

Praha a já jsem motivy Prahy doplnila básničkami. Letos za podpory společnosti Dermacol změníme v Motole k nepoznání dětskou psychiatrii.

Smysluplné mi přijde také to, že čtete ve školách příběhy z antitotalitní čítanky s názvem ABYCHOM NEZAPOMNĚLI, kterou vydala nadace Konrad-Adenauer-Stiftung. Zajímá to děti?

Znalost historie je důležitá, ale studentům ji musíte podat zajímavou formou. Jinak ji vnímat nebudou. A dávat věci do souvislosti. Třeba jak si udělali komunisti z Ukrajiny už v roce 1921 takzvanou „laboratoř“, kde si vyzkoušeli, co lidi vydrží. Násilně zavedli kolchozy, izolovali třeba celé vesnice a nechali je vyhladovět. Zničili tam programově veškeré elity a inteligenci. Když znáte historii, pochopíte kořeny té hluboké nenávisti Ukrajinců vůči Rusům. **Kdo vlastně jezdí v rámci tohoto projektu po školách?**

Neela Winkelmannová Heyrovská (vnučka profesora Heyrovského – pozn. aut.), ředitelka Platformy evropského svědomí a paměti, vždy jeden herec (kromě mě Ondřej Vetchý a další) a jedna oběť totality – pamětník, aby děti slyšely autentickou výpověď. Pouštíme animované snímky o různých osudech pod hlavičkou Paměti národa, které dělali výtvarníci do třiceti let a supervizi nad nimi měl většinou Jan Svěrák. Ještě se nám nestalo, že bychom neudrželi pozornost. Učitelé jsou příjemně překvapeni, jak děti celý pořad vnímají.

Co na studenty nejvíc působí?

Někdy jsou ty příběhy drsné. Jedna z pamětnic ukrajinského hladomoru si psala deníky a dělala to proto, že „za dvacet let děti neuvěří, že bylo něco takového možné“. Nebo když skončila druhá světová válka, trval generál Eisenhower na tom, aby se nafotily a nafilmovaly všechny hrůzy koncentračních táborů, protože je důležité, aby zůstaly v paměti. Aby se na to „nechtělo“ zapomenout. A my jsme teď ve stejné situaci. Před nedávnem se ve Velké Británii objevil názor, že genocida zmiňovaná v učebnicích uráží tamní muslimskou obec. Mně to přijde děsivé. Snaha zamést dějiny vede jen k nevyhnutelnosti dalších válek. Opravdu potřebujeme každých sedmdesát let válčit, abychom si aspoň chvíli vážili toho, co teď máme?

Je známé, že silnějším argumentem než miliony mrtvých jsou konkrétní lidské osudy...

Čtu úryvky o tom, jak ukrajinský hladomor vypadal v praxi. Jak mizely děti a „na trhu“ se objevovaly salámy z lidského masa. Když tohle vyslovíte, studenti si na tu zkušenost jakoby sáhnou. To je, jako když řeknete citron a jeho chuť ucítíte v ústech.

Kousnutím do citronu bývá pro společnost i setkání s nevléčitelným onemocněním. Váš manžel je společníkem a majitelem Domovů Alzheimer. Jak vnímají pacienti s tímto onemocněním okolí?

Potřebují se cítit bezpečně, protože jsou často úzkostní. Já to rozhodně nevnímám jako nějaký dům smrti. Ani moje děti to tak neberou, když nám tam o Vánocích pomáhají. Pohladí naše klienty po ruce, usmějou se na ně, i pro ně je to důležitá zkušenost. Pro mě jsou naše Domovy Alzheimer takové jesličky pro dospělé. Klienti jsou tam šťastní a mnohdy mají pocit, že jsou na dovolené. Nebo v lázních. Opravdu. **Máte hodně široký záběr zájmů...**

Mám, ale rozložený v čase a vždy je na prvním místě, jestli mají děti večeri a jestli je něco netrápí.

Napsala jste pro ně také pohádkovou knihu VE ZNAMENÍ MOTÝLA...

A k tomu jsem s nimi ještě natočila a vydala za velkorysý podpory kolegů z Dejvického divadla stejnojmenné cédéčko. Vyšla mi také básnická sbírka **HRA NA ANDĚLA** a pro skupinu Gentlemen Singers jsem napsala scénář. Dala jsem dohromady básničky a různé texty o lásce a jejich písně, které jsem znala, a vznikl z toho krásný večer.

Píšete něco dalšího?

Loni jsem měla dvě premiéry v Dejvicích, na psaní nebylo moc času, v letošním roce mě vytěžuje v tom nejlepším slova smyslu Jaroslav Svěcený. Má představení s různými interprety v rámci **SMIŘICKÝCH SVÁTKŮ HUDBY 2017** i dalších festivalů a projektů a já

ZDENKA ŽÁDNÍKOVÁ VOLENCOVÁ

Narodila se 25. října 1974 v Ústí nad Orlicí. Vystudovala obor loutkové a alternativní herectví na DAMU. Koncem studia přešla s celým ročníkem do Dejvického divadla, kde hraje dodnes (např. v inscenacích **VZKŘÍŠENÍ, TEREMIN, ZIMNÍ POHÁDKA**). V televizi jsme ji mohli vidět např. v seriálech **LÉKÁRNÍKOVIC HOLKA, RODINÁ POUTA, AŽ ŽIJÍ RYTÍŘI** nebo v pohádkách **O DOBRÉ A ZLÉ VODĚ, KAŠPÁRKOVY ROLNÍČKY, ZKŘÍŽENÉ MEČE** a **TAJEMSTVÍ MOŘSKÉ PANNY**. Je autorkou pohádkové knihy a CD **VE ZNAMENÍ MOTÝLA**, sbírky poezie **HRA NA ANDĚLA**. Před deseti lety založila Nadační fond Zdenky Žádníkové, který zpřístupňuje prostředí dětských oddělení v nemocnicích a dalších zdravotnických zařízeních (www.nfzz.cz). S manželem Radkem Žádníkem mají děti Andreu (2002), Janu (2006), Zuzanu (2011) a Jiřího (2013).

mu tvořím scénáře „na míru“. Aby byl každý autorský večer jiný, nevšední a vystihující osobnost jeho hudebního hosta. Jsou to vždy krásná setkání s velmi zajímavými lidmi. A baví to nejen nás, ale hlavně diváky, což mi dělá radost. Když vidím profesionálního hudebníka, který se nebojí umělecky riskovat a jde podle svého scénáře do situací, které na pódiu nikdy předtím nezažil, a ono to vyjde, jsem šťastná.

Pořád ještě hrajete na flétnu?

Chodím přes dvacet let k paní profesorce Magdaleně Tümové, což je mimořádná žena, naše první laureátka Pražského jara ve hře na příčnou flétnu. Netušila jsem, že si jednou jako amatér zahraju s panem Svěceným. I když, aktivně hraju pětadvá-

cet let, mám nejlepší profesorku pod sluncem, tak si na to snad můžu troufnout.

Kromě příčné flétny ovládáte i saxofon...

Hraju na něj občas v rámci hudebních projektů. Teď budeme něco podobného chystat v Dejvickém divadle, takže je možné, že altku zase opráším.

Na závěr ještě něco. Přečetl jsem si, že se vám líbí myšlenka svobodných zednářů o povznesení jednotlivců a národů, o povýšení myšlenky, filozofie a veřejně prospěšného konání nad materiální uspokojení. Není škoda, že zednáři mezi sebe nepouštějí ženy?

Já jsem ve své podstatě trochu chlap, ale svoje ženské tělo mám ráda, takže to, že nemohu být svobodným zednářem, oželím. ✘